N°. 361.

DE GRONDWET.

1854.

ZEGEL



VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 〃 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZONDAG 23, MAANDAG 24 JULIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan. Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . 〃 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

De Interpellatie.

II.

Wij hebben het reeds gezegd, dat er weinig licht is opgegaan uit de antwoorden, die door den Minister van Buitenlandsche Zaken op de interpellatie van den heer THORBECKE gegeven zijn. Wij weten alleen, dat de Regering zich niet bevoegd acht, om van het regt tot verbod van oorlogs-amunitie, dat bij het tarief van 1845 aan den Koning is verleend, gebruik te maken; omdat zij niet bij magte zou zijn, om den uitvoer partieel, wat de destinatie-plaats betreft, te verbieden. Naar onze meening is dit eene bekrompen — welhaast raadselachtige — uitlegging van de bepaling der tariefwet, waarbij de Koning zich voorbehoudt „den uit- of doorvoer geheel of gedeeltelijk te verbieden". Waar partieel verboden *kan* worden, is, meenen wij, „de Regering bij magte alleen zoodanige beperking vast te „stellen, als door den oorlog, waarin wij neutraal zijn, „wordt gevorderd" (1). Het spreekt wel van zelf, dat daarom de uitvoer, die met contrabande niets gemeen heeft, bijvoorbeeld naar onze koloniën, nog niet beperkt wordt.

Evenzoo hebben wij vernomen, dat de Regering het niet noodig heeft geoordeeld, om, hetgeen andere neutrale staten wèl gedaan hebben, tegen de schending van de neutraliteits-pligten strafbedreigingen vast te stellen; en zulks alleen op grond „dat er geene enkele „transgressie door een bijzonder persoon van neutrali„teits-pligten bekend is" (2). Wij achten dit eene zonderlinge redenering. Ging deze leer op, dan zou in onze wetboeken elke strafbepaling overbodig zijn tegen elk geval, dat zich tot dusverre nog niet heeft voorgedaan. Heeft de Regering aan hare dure pligten voldaan, wanneer zij alleen vertrouwt op de goede gezindheid der ingezetenen? Kan zij volstaan met te zeggen: strafbepalingen te maken komt dan eerst te pas, wanneer een strafwaardig feit zal *zijn* gepleegd? Is de zaak, die het geldt, niet van te hoog gewigt, om ook hier de ongelukkige leer in toepassing te brengen: „als het kalf *verdronken* is, wil men de put dempen?"

De antwoorden des Ministers op deze twee punten zijn dus *negatief* geweest; en men weet nu wat de Regering voorgenomen heeft, *niet te doen.* En niet te doen, wat een neutrale Staat behoort te doen, is in de hand werken het ontstaan van moeijelijkheden, waarin men onwillekeurig geraakt, door den twijfel, die rijzen kan, „of de aangenomen neutraliteit meer dan vorm, of ze ernstig gemeend ware." (3)

Omtrent een ander gewigtig punt heeft de heer VAN HALL *niet* „met de meeste voorzigtigheid en politiek beleid" geantwoord, zooals een orgaan der Regering (*Nieuwsbode*) voorstelt, maar met een aplomb van verkeerde opvatting, om onkunde te verbloemen, als alleen van dien Minister kan verwacht worden. De heer THORBECKE had de belangrijke vraag gedaan, of neutrale schepen, in verband met de leer: *vrij schip, vrij goed*, Russisch goed, dat over land naar Pruissen is gebragt, uit Pruissische havens naar Engeland vervoeren mogen? „Deze quaestie" — antwoordde de heer VAN HALL, uit de hoogte — „is, nadat al de *Russische havens* in staat „van blokkade zijn gesteld, niet zeer ongemakkelijk; „vele quaestiën zouden deswege thans niet meer kunnen „ontstaan" (4). Kan men zich onnoozeler antwoord voorstellen? Het is alsof men een doove vroeg: „hoe laat is het?" en men tot antwoord kreeg: „mooi weêr!" Het gold hier een vervoer van Russische goederen uit Pruissische havens en de Minister antwoordt: „we behoeven daarover niet te spreken; want de quaestie „wordt benomen door het feit, dat de Russische havens „gesloten zijn." Dat dit antwoord gegeven is niet uit vergissing, maar uit verlegenheid, omdat men niet scheen te weten hoe de handel zich ten aanzien van dit belangrijk punt had te gedragen en men verzuimd scheen te hebben daaromtrent tot zekerheid te geraken bij „de kabinetten" blijkt daaruit, dat de Minister VAN HALL zweeg, toen de heer THORBECKE hem nader de verkeerdheid van het gegeven antwoord deed inzien. Te treffender komt die verlegenheid uit, nu de heer VAN HALL ook gezwegen heeft op de latere vraag van den heer THORBECKE: „*waar* en op *welke wijze* in En„geland de woorden van lord CLARENDON, betrekkelijk „dit vraagstuk, zijn opgehelderd, zoo als de Minister „heeft willen doen voorkomen?" Daarvan is nergens zweem of spoor te vinden.

(1) *Bijblad*, bl. 1098, de heer Thorbecke.
(2) *Bijblad*, bl. 1096, de heer van Hall.
(3) *Bijblad*, bl. 1093, de heer Thorbecke.
(4) *Bijblad*, bl. 1097, de heer van Hall.

Ten aanzien van twee andere hoofdpunten heeft het antwoord des Ministers, onder welken vloed van parlementaire hypocrisie, waarvan hij ten onregte gewaagde (5), ook getracht werd de zaak te bemantelen, duidelijk, naar onze meening, aangetoond, dat de Nederlandsche Regering toegegeven heeft aan de eischen van Frankrijk, zonder dat de regtmatigheid dier eischen is gebleken.

Vooreerst: de zaak betrekkelijk het Russische schip, dat door Nederlanders gekocht onder Nederlandsche vlag gebragt, bedreigd werd van opgebragt te worden, wanneer het uitzeilde. De Engelsche regering is van meening, dat, wanneer de verkoop te goeder trouw had plaats gegrepen, zoodanig schip niet *kon* worden prijs gemaakt, zelfs al werd het nog door Russische manschap bevaren; de Fransche regering beroept zich op eene publicatie van 1778, krachtens welke zoodanig schip moet verbeurd verklaard worden. Ziet hier een strijd van meening tusschen de twee verbonden Westersche mogendheden omtrent een punt, voor eene neutrale zeemogendheid van groot gewigt. Wat doet de Nederlandsche Regering? Tracht zij te bewerken, dat Frankrijk en Engeland onderling dit punt tot klaarheid brengen, opdat eenerlei gedragslijn den neutralen Staat tot rigtsnoer kunne strekken? Neen. Zij dringt wel individueel bij de Fransche regering aan, om het gevoelen van de Engelsche te omhelzen — hetgeen gebleken is eene vruchtelooze poging te zijn geweest — maar zij verzuimt (althans de Minister zou, indien het geschied ware, daarvan melding gemaakt hebben) aan *beide* Regeringen vertoogen te doen over de noodzakelijkheid om, in de toepassing der neutraliteits-regten, geene tegenstrijdige beginselen te huldigen. Inmiddels verzoekt zij aan de Kamer van Koophandel te Amsterdam die publicatie van 1778 openbaar te maken, en op die wijze den aankoop van Russische schepen te beletten. Op denzelfden tijd alzoo, dat tegen de toepassing van de publicatie van 1778 wordt in verzet gekomen, willigt de Regering, onder bedekten vorm, de eischen van Frankrijk in en geeft dus zelve aanleiding, dat op haar verzet minder gelet worde. De Minister moge, als uitvlugt, daarop wijzen, dat de herinnering aan de publicatie van 1778 niet plaats had in de *Staats Courant*: het feit is geconstateerd, dat dit stuk door den Minister aan de Kamer van Koophandel werd medegedeeld met den last, om het in herinnering van den handel te brengen. Ware die mededeeling geschied „*vertrouwelijk*" zoo als de Minister in het *Bijblad* beweert (6): de Kamer van Koophandel zou, hetgeen niet aannemelijk is, door eene openbaarmaking, van dat vertrouwen misbruik gemaakt hebben. De bedoeling was gewis, om af te houden van den aankoop van Russische schepen en zulks op den eisch van Frankrijk, en niettegenstaande Engeland daaromtrent eene andere leer huldigt; en daarom is het ten eenemale onverschillig of de *Staats Courant*, dan wel de *Kamer van Koophandel* die bedoeling heeft in de hand gewerkt.

Ten tweede: de quaestie betrekkelijk de deelneming van Nederlanders aan de nieuwe Russische leening. De heer VAN HALL zeide: „*Er is geene quaestie van eene* „*Russische leening*, waarin hier te lande zou zijn deel„genomen. Het feit is dit: te St.-Petersburg is eene „leening uitgeschreven; de fondsen zijn door een Rus„sisch bankier genomen, waarna deze bankier zijn „eigendom heeft verkocht op de beurzen van Berlijn, „Amsterdam en Frankfort" (7). Wij willen deze stelling in hare volle waarde laten; maar wanneer dit het standpunt was, waarop de Regering zich ten deze had gesteld, dan kon, zonder laakbare zwakheid, geen oogenblik gedacht worden, om toe te geven aan Frankrijk's eisch, om de deelneming aan die leening hier te lande te beletten. En evenwel schijnt dit te zijn gedaan. De leening was aanvankelijk genoteerd; zij werd publiek ter beurze van Amsterdam verhandeld: dit alles hield plotseling op. Dat dit het gevolg was van de maatregelen, door de Regering genomen, of van de verzoeken door haar gedaan, wordt o. a. bewezen daardoor, dat de Fransche *Moniteur* met genoegen de getuigenis aflegde, dat de Nederl. Regering de wering van het deelnemen aan de Russische leening had bevorderd (8). Van het eigen standpunt dus der Regering, die zelfs niet *wil* aannemen, dat er sprake is van eene „*Russische leening*", heeft zij in strijd met haar sustenu gehandeld. Ook hier is alzoo op nieuw, *sub rosa*, toegegeven aan een eisch, die, volgens de Regering zelve, geenerlei schijn van grond had.

(5) *Bijblad*, bl. 1095, de heer van Hall.
(6) Bl. 1096.

Het is gewis zeer verklaarbaar, dat, na zoodanig toegeven, de Min. heeft kunnen verzekeren: „dat tusschen „de Nederlandsche en Fransche regeringen mondelinge „communicatiën hebben plaats gehad en dat er *ophel*„*deringen* zijn gegeven, *welke tot wederzijdsch genoegen* „*zijn afgeloopen* (9);" want de meest barsche Mogendheid zou hare tevredenheid niet hebben kunnen onthouden. Wij zijn het dan ook volkomen eens met den heer VAN HALL, dat „ten gevolge daarvan de regten van Frankrijk als oorlogvoerende staat geëerbiedigd zijn gebleven", maar of dit met dezelfde gerustheid kan gezegd worden ten aanzien „der regten van Nederland als neutralen staat" zouden *wij* niet durven beweren.

Het toegeven aan Frankrijks eischen maakt het ons dan ook zeer duidelijk, *waarom* de Fransche kotter *nu* vertrokken is, en waarom de Minister „gelooft, *dat hij niet terug zal komen*"; tenzij — voegen wij er bij — nieuwe eischen mogten rijzen. Van dien kotter zullen we thans geen woord meer spreken; alleen constateren wij voor den nadenkenden lezer, dat het doel van de komst van dat schip, op de volgende laconische wijs door den heer VAN HALL is medegedeeld. „De kotter *is gekomen*, heeft van tijd tot tijd *levensbehoeften ingenomen* en is *eindelijk vertrokken*" (10). Risum teneatis, amici!

Zietdaar alles was uit de antwoorden des Ministers kan worden opgemaakt. Of dit het vertrouwen op zijne bekwaamheid, om het Departement van Buitenlandsche Zaken in deze moeijelijke tijden te besturen, zal doen versterken, weten wij niet: de toekomst is dàår, om het bewijs te leveren of wij ten onregte van die bekwaamheid geen grooten dunk koesteren.

Wij hebben, ten slotte, nog eene enkele eenvoudige vraag te rigten tot den heer VAN HALL. Gij hebt u zeer afkeerig betoond om te antwoorden op hetgeen door u werd genoemd „*abstracte stellingen*", ofschoon uw antwoord juist bewees, dat de vragen van uitnemend *practischen* aard waren. Gij hebt beweerd, dat die stellingen alleen te pas kwamen in den Ministerraad en in *uwe* instructiën aan „de *vreemde* gezanten" (*sic*); maar is het alweder de werking van „de tegenovergestelde rigting", die u heeft doen vergeten, dat gij in der tijd in de Kamer op het tapijt bragt de fameuse „*wijsbegeerte* van het regt", waarvan niemand titel of jota begreep, en waarover de *Arnhemsche Courant* u zoo gemoedelijk heeft onderhouden?

(7) *Bijblad*, bl. 1097, de heer van Hall.
(8) Het zegt weinig, of de heer van Hall, op zijn gewonen hoogen toon zegt: „*Wat daaromtrent door openbare nieuwsbladen gezegd wordt, gaat mij weinig aan.*" De Fransche *Moniteur* is geen nieuwsblad, welks verklaringen als couranten-praatjes mogen beschouwd worden, en dit te minder door een Minister van Buitenlandsche Zaken, die met wat meer eerbied van de verzekeringen van het officiële orgaan eener bevriende mogendheid behoorde te gewagen.
(9) *Bijblad*, bl. 1097, de heer van Hall.
(10) *Bijblad*, bl. 1096, de heer van Hall.

Het wordt, naar den toon, dien zij in de laatste dagen aansloegen, hoog tijd, dat men, zoo bepaald mogelijk, wete (want het publiek heeft er belang bij), of de *Amsterdamsche Courant* en de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*, al of niet, zijn officieuse organen der Regering. Het wordt hoog tijd, dat de Natie het geschrijf dier dagbladen beantwoorde met het stilzwijgen der verachting, zoo als het dat verdient, of daarvoor hen onder wier invloed verklaard zal worden dat zij staan, verantwoordelijk te stellen. Immers één van beiden: òf die bladen zijn geheel onafhankelijk, en dan verdienen zij niet langer, dat men op hunne inconstitutionnele voorstellingen en laffe bedreigingen lette, en wordt het tijd, dat ook de *Amsterdamsche Courant* terugkeere tot hare vorige nietigheid, waaruit zij geraakt is door den titel van officieus orgaan der Regering; òf zij staan onder den invloed van een of meer Ministers, en dan mag de taal, die zij voeren, niet langer zonder protest, *ter plaatse waar het behoort*, gehoord worden.

Wij zagen onlangs, dat de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* de les las aan de *Amsterdamsche*, verklarende, dat deze eene rigting had toegeschreven aan den heer VAN HALL, die geheel voor hare rekening moest blijven, daarbij die rigting rectificerende. De *Amsterdamsche* — zóó sterk schijnt de ministeriële discipline te zijn — nam deze bestraffing in hare eigene kolommen op en bekrachtigde alzoo: 1°. dat zij een uitstapje op onafhankelijk gebied had gewaagd, waarvoor ze nederig *amende honorable* vroeg, en 2°. dat de *Nieuwsbode* als officieus orgaan der Regering geregtigd en in staat was haar te regt te wijzen.

En wat zien we nu eenige dagen later gebeuren?

De *Amsterdamsche Courant* dreigt met niets minder dan met eene verandering van de Grondwet — en hare woorden laten niet anders toe dan ze te denken door middel van een coup-d'état — wanneer het blijken mogt, dat de Natie zich op nieuw voor een Ministerie THORBECKE zou verklaren. Wat we daarover zeiden, herinnert zich nog gewis ieder onzer lezers (zie n°. 352) en eenparig is het oordeel afkeurend geweest, dat deze bedreiging in alle dagbladen heeft ondervonden. Maar de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*, — wiens bevoegdheid tot het rectificeren van artikelen in de *Amsterdamsche Courant*, handelende over de rigting en de bedoelingen van het Ministerie, nu is geconstateerd — in plaats van op nieuw zijn bondgenoot teregt te wijzen, verklaart *onbewimpeld* en op *den meest stelligen toon* (doch altijd in de hem eigen kroegen-taal) dat aldus en niet anders het plan is van de Regering. Ziet hier de peremptoire verklaring:

De slaafsche volgelingen van den bekwamen, doch rusteloozen drijver, zijn thans door het laatst uitgedrukte gevoelen in de *Amsterdamsche Courant*, duidelijk en rond ingelicht, *op welke voorwaarden het Ministerie den vrede met hen zou kunnen bewaren. Zij zijn nu gewaarschuwd* om niet aan een overmoedig gejubel toe te geven, en in de dronkenschap der vreugde niet hunne kuren en streken van 1849 te hervatten, waardoor zij toen geslaagd zijn hun hoofd het gezag in handen te spelen en zich zelven de meerderheid in de Tweede Kamer te verzekeren. *Zij weten nu*, dat zij, het andermaal beproevende, oorzaak zouden worden, dat, tot voorkoming eener verknoeide toepassing der Grondwet, in plaats eener getrouwe naleving, *eene wijziging der bestaande Staats-inrigting ondernomen wierd, dat tot nog toe niet in den geest der Regering schijnt te liggen.*

De bepaalde aanwijzing alzoo, dat, bijaldien op nieuw de constitutionnele rigting, welke, tot zegen van het land, van 1849 tot 1853, door de meerderheid der Natie mogt verkozen worden, boven eene politiek van transactie, van nepotisme en van „tegenovergestelde rigting„ *eene wijziging der Grondwet zal worden ondernomen, dat tot nog toe niet in den geest der Regering* SCHIJNT *te liggen!*

Hebben *de Nieuwsbode* door zijne stoute houding en de *Amsterdamsche* door hare onderdanigheid, zonneklaar aangetoond, dat althans het Haagsche blad geregtigd is te spreken uit naam van het Ministerie of van een of meer Ministers: de ondubbelzinnige bevestiging door dat blad van hetgeen, tot verbazing van 't land, de *Amsterdamsche* heeft *durven* in het midden brengen, laat geene andere gevolgtrekking toe, dan dat de *Nieuwsbode* het wil doen voorkomen, alsof het Ministerie, of een of meer Ministers, omtrent dit allergewigtigst punt met de *Amsterdamsche Courant* eenstemmig denken.

De vraag: of die beide Couranten of een van beiden de officieuse organen van het Ministerie, of van een of meer Ministers zijn, wordt nu eene vraag van *algemeen belang*; die, naar onze meening, zelfs de Vertegenwoordiging niet langer mag uitstellen tot oplossing te brengen. De Vertegenwoordiging der Natie heeft den eed van getrouwheid op de Grondwet afgelegd, en om haar te handhaven en na te leven, en het is haar pligt, om nauwlettend te onderzoeken in hoe ver al of niet, onder de aangegeven eventualiteit, de bedreiging „tot wijziging der bestaande Staats-inrigting„, in de bedoeling ligt van 's Konings Ministers.

Het is van *algemeen belang* dat men duidelijk, en eens voor altijd, wete:

òf de artikelen en de op hoogen toon gestelde verklaringen van *Amsterdamsche Courant* en *Nieuwsbode* uitdrukken de individuële meening van Couranten, die zich, ten einde zich een relief te geven, dat zij door inhoud en fatsoen missen, aanmatigen een titel, dien zij niet bezitten, en wier geschrijf alleen moet worden toegeschreven aan de hopeloosheid der zaak, die zij verdedigen, en aan het bewustzijn, dat zij met elk uur van den dag den grond al meer onder hunne voeten zien wegzinken;

dan òf inderdaad de Regering, of een of meer Ministers invloed uitoefenen op 't geen in die Couranten, door een ieder volstandig als semi-officiëel wordt beschouwd.

In het eerste geval zal de Natie voortaan dat geschrijf naar verdienste behandelen, en door haar onverbreekbaar stilzwijgen bewijzen, dat zij dergelijke intimidatiën en aansporingen tot verbreking onzer Staatsinstellingen, met verachting tuchtigt.

In het laatste geval zouden de geopenbaarde plannen komen ter verantwoording van hen, die ze koesteren en die — ter liefde welligt van persoonlijke eerzucht — onheilen zouden durven oproepen, welke, wel verre van slechts eene enkele partij te treffen, het geheele Vaderland in het verderf zouden kunnen storten.

Het is noodzakelijk, dat de Vertegenwoordiging onderzoeke wat er zij van de bedoelingen, die, in de meest stellige uitdrukkingen, aan de Regering worden toegeschreven door dagbladen, die algemeen als hare officieuse organen worden aangemerkt. Dit is te meer noodig, sedert de heer VAN HALL, in de zitting van 17 Julij, verklaard heeft, „dat er geen enkel blad is, „dat onder den invloed staat van het Ministerie of van „hem in het bijzonder„; maar zich haastte, om aan die verklaring eene zoodanige uitlegging te geven, dat zij alleen slaat op politieke mededeelingen *over buitenlandsche belangen* (*) (*Bijblad* II, bl. 1097).

Wij achten de zaak van groot gewigt; en wij hopen, dat een der leden van de Volksvertegenwoordiging — even als zulks nog onlangs in Engeland is geschied — tot de raadslieden der Kroon de vraag zal rigten, „in „hoe ver de politieke mededeelingen van de *Amster-„damsche Courant* en den *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*, „de meening en de ontwerpen der Regering uitdrukken„. Zoodanig lid zal, in ruime mate, de dankbaarheid der Natie verwerven.

(*) Ten aanzien van de onafhankelijkheid van de *Amsterd. Courant* — die de heer van Hall hier meer in het bijzonder op het oog had — zegt de *IJsselbode* van 18 Julij o. a. het volgende: „De *A. C.* verzekert, dat zij geheel onafhankelijk is van „de Regering. Stellig bewijs, dat wij haar hier op eene onwaar„heid betrappen, ontbreekt. En bovendien, het begrip van „*onafhankelijkheid* is zoo verschillend, dat welligt, hetgeen voor „ons een bewijs kon opleveren van naauwe betrekking en onder„geschiktheid, door haar zou worden verworpen als een niets „afdoend feit. Genoeg, dat wij herinneren aan de bekende om„standigheid, dat de *A. C.* is *aangekocht* en wordt *geëxploiteerd* „door eene associatie, van welke de heer van Hall de ziel was, „en waarvan hij aanvankelijk tot commissaris werd gekozen. Of „hij die betrekking nog bekleedt, weten wij niet, *maar zooveel „is zeker, dat de eigendom der* A. C. *èn aan den Minister van „Hall èn aan eenige zijner vrienden toekomt*. Of nu een zoo„danig blad gezegd kan worden *geheel onafhankelijk* te zijn, „zullen wij niet beslissen.„

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

In de Oostersche aangelegenheden is niets veranderd. Er is sedert gisteren niets belangrijks voorgevallen. Men meldt uit Konstantinopel, dat de heer von Bruck, den 8 dezer het antwoord van Rusland op de nota van Oostenrijk had ontvangen en het onmiddellijk aan de gezanten en aan den Divan medegedeeld. Op den 9den hield de laatste twee vergaderingen, waarvan het gevolg was, dat er bevelen naar Varna en naar Schumla werden gezonden aan de maarschalken de Saint-Arnaud en Omer-Pacha, om voort te rukken. Deze waren die bevelen echter reeds voorgekomen en hadden, den 4den, te Varna het plan van aanval vastgesteld, dat langs de linie van den Donau is ten uitvoer gebragt. Een niet onbelangrijk feit is de aankomst in het hoofdkwartier van Omar-Pacha, van den luit. kolonel Kalisch en twee andere Oostenrijksche officieren, die den 10den te Varna door de bevelhebbers van de verbondene legers werden verwacht. De Turken versterken Giurgewo, terwijl de Russen hunne magt bij Bucharest zamentrekken: intusschen schijnt het minder zeker, dat er een slag zal worden geleverd

Den 7den waren de verbondene vloten nog te Baldjik. Zij lagen echter gereed om uit te zeilen en wachtten slechts op belegerings-materieel, dat elk oogenblik verwacht wordt. Berigten, die door koopvaardij-kapiteins waren aangebragt, melden dat de Russische vloot Sebastopol had verlaten; maar dit berigt achten wij onjuist.

De nadere tijdingen bevestigen de overwinning, die Kerim-Pacha in de bergen bij Ardaghan op de Russen heeft behaald; de tijdingen uit Azië zijn overigens in het algemeen gunstiger. De heer Bourée, de Fransche zaakgelastigde in den Levant, is den 8sten naar Azië vertrokken, vergezeld van graaf d'Avril, den secretaris van de legatie.

Den 17den zou het huwelijk van een der zo[...] Reschid-Pacha met eene dochter van den Sulta[...] hebben, men spreekt nog altijd van wijzigingen [...] Turksche Ministerie.

Men verwachtte den heer Maurocordato, den pre[...] van het nieuwe Grieksche kabinet, den 12den te A[...]

De toestand van Spanje schijnt ons volgens de [...] berigten, niet gunstiger toe. Op den 17den nam het [...]terie zijn ontslag, en deed de Koningin den gene[...] Cordoria ontbieden. Het grrnizoen en de bevolking [...]klaarden zich voor O'Donnel en het constitutionnele le[...] De bevolking liep ondertusschen te wapen en koos [...] aanvoerders en in den avond barste een oproer uit, [...] de troepen te vergeefs trachtten te bedwingen. In [...] nacht van den 17 op den 18en bedreef het graauw [...] grootste buitensporigheden en verwoestte de palei[...] van de Koningin-moeder Maria Christina en van den [...] Salamanca. Tegen den volgenden dag was de opstand [...] heel meester van de stad en waren de troepen gedwo[...]gen, die aan de woeste menigte over te laten. In den o[...]tend van den 18den verscheen intusschen de *Gazeta*, [...] de vorming van een nieuw ministerie, met den hertog [...] Rivas aan het hoofd, aan de bevolking bekend maakte.

De *Morning Cronicle* geeft de namen der nieuwe [...]nisters op als volgt: De hertog van Rivas, president [...] den Ministerraad. en Minister van Marine; Mayons [...] buitenl. zaken; Rios Rosos, binnenl. zaken; Laguna, ju[...]titie, Entero financien, Roda, openbare werken. De [...] eersten zijn progressisten, de drie andere gematigden. [...]neraal Garigo is tot kommandant van Madrid benoemd.

De overige berigten melden, dat generaal Blaser, de [...]nister van Oorlog, te Mortos. bij Grenada, slaags is [...]raakt met de troepen van O'Donnell. De minister w[...] geslagen, gewond en gevangen genomen.

De berigten uit Barcelona loopen tot den 19den. [...] was zeer ongerust over de houding van eenige gewape[...] benden, die de stad uitgetrokken waren, om de fabrie[...] te plunderen en te verbranden. De gouverneur heeft [...] een decreet de bevolking tegen deze benden te wapen [...]roepen: de bevolking eischte den dood voor de aanvoerde[...] De schutterij is gereorganiseerd. Er heeft zich eene ju[...] gevormd, met den kapitein-generaal en eenige notabe[...] aan het hoofd.

De troepen van San-Sebastian hebben generaal Espar[...] tot hunnen bevelhebber erkend en rukken op Sarag[...] aan.

Men meldt niet waar de Koningin en de Koningin-Mo[...] zich bevinden. De laatste wordt aan de Fransche gre[...] verwacht.

De toestand van dat land wordt naar onze ziensw[...] minder gunstig, wel is waar was de kreet van den [...]stand tot nog toe steeds: Leve de Koningin, leve de [...]stitutie! Weg met de Ministers! Weg met Maria Christ[...] maar, volgens een Fransch blad zou generaal Nar[...] zijne diensten aan de Koningin hebben aangeboden. In[...] dit feit zich mogt bevestigen en Espartero van den and[...] kant aan het hoofd van het constitutionnele leger ge[...] wordt, dan is nog veel te vreezen van den naijver [...] steeds in zeer hooge mate tusschen die twee uitstek[...] mannen heeft bestaan. De vraag is bovendien, of de [...]maal losgelatene massa zich te vreden zal stellen me[...] concessien, die de Kroon in het laatste oogenblik ge[...] heeft. Te dikwijls heeft men toch gezien, dat het [...]lottige te laat door de menigte is uitgesproken, wa[...] de Kroon, in het uiterste oogenblik en wanneer de ops[...] reeds geheel had gezegevierd, concessien wilde doen. [...] hopen is het, dat Espartero, Narvaez, Dulce, O' Donne[...] de overige mannen, die aan het hoofd van de bewe[...] staan, in deze voor hun vaderland zoo gevaarvolle oo[...]blikken alle persoonlijke naijver zullen ter zijde ste[...] ten einde door eene krachtige zamenwerking hun [...] te bewaren voor groote rampen in de Kroon en de co[...]tutionele instellingen door hunnen naam en invloed [...]len schragen. De vaderlandsliefde, waarmede deze ma[...] in vele opzigten hebben getoond bezield te zijn, geeft g[...] tot die verwachting.

In Wurtemberg heeft de heer von Neurath zijn ontsla[...] Min. van buitenlandsche zaken genomen. Hij blijft [...] president van den Ministerraad. De heer von Lin[...] minister van binnenl. zaken, is ad-interim met het [...]partement van buitenlandsche zaken belast.

De *Atlantic* heeft berigten uit New-Orleans tot 8 [...] aangebragt. De Senaat heeft een wets-voorstel van [...] heer Clayton aangenomen, houdende strengere bepali[...] tegen den slavenhandel. Een blad van New-Orleans me[...] dat een Amerikaansch schip langs de kust van Cuba [...]penen en ammunitie aan de ontevredenen op dat eil[...] uitdeelt. De gedenkdag van de stichting van de repub[...] is met de gewone plegtigheid gevierd. Er hebben [...]dienstige geschillen tusschen de Ieren en de Amerik[...] plaats gehad. Men gelooft niet, dat het tractaat betr[...]lijk de visscherijen nog in deze zitting zal kunnen [...]den bekrachtigd en in werking gebragt.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN ZATURDAG, 22 JULIJ.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der be[...]slagingen over het ontwerp tot vaststelling van het [...]ment op het beleid der Regering van Nederl. Indie[...] wel over art. 25, dat aldus luidt: „Onverminderd [...] het geval voorzien bij art. 46 en behoudens de [...] van dit reglement is de Gouv.-Gen. bevoegd om [...]

gende omstandigheden voor geheel Nederl. Indië of voor bepaalde gedeelten daarvan, onder nadere bekrachtiging door de wet, bij algemeene verordening, wetten geheel of gedeeltelijk buiten werking te stellen.

»Van deze handeling wordt door den Koning onverwijld kennis gegeven aan de Staten-Generaal.»

De MINISTER VAN KOLONIËN beantwoordt den heer Thorbecke; hij zet op den voorgrond dat vooral die heer bij uitnemendheid geschikt is om wenken en verbeteringen aan te geven. Dit is ook gisteren omtrent de redactie van art. 25 gebleken, en de Minister heeft geen bezwaar om aan de bedenkingen van den heer Thorbecke en anderen toe te geven. Wat nu de opmerking van den heer Thorbecke en andere sprekers betreft tegen de magt van den Gouv.-Gen. om te schorsen, uit te stellen, of te *wijzigen*, antwoordt de Minister dat het hem is voorgekomen dat het geschil betrof de algemeenheid van het beginsel; want men gaf toe dat dit in speciale gevallen noodig kon zijn. Maar dat zal in iedere wet noodig zijn voor wetten die op Indie betrekking hebben, en dan blijft het 't zelfde. Maar meent men, dat dit algemeen beginsel niet in *deze* wet moet worden opgenomen, dan kan hij er wel toe komen om art. 25 te wijzigen zóó, dat zal komen te vervallen de bevoegdheid van den Gouv.-Gen., om wetten te *wijzigen* of te *schorsen*.

Na nog eenige woordenwisseling tusschen de heeren van Bosse, van Nispen en Thorbecke, wordt art 25, aldus gewijzigd, aangenomen.

Art. 26 luidt alsdus: «De Gouv.-Gen. heeft, onder de nadere goedkeuring des Konings, gelijke bevoegdheid als hem bij art. 25 is geschonken, ten aanzien van verordeningen door den Koning, of in zijnen naam vastgesteld of goedgekeurd.

«Bij de toepassing van dit art. worden als door den Koning vastgesteld beschouwd de bestaande organisatien der verschillende takken van bestuur en de aangenomen gewigtige beginselen van regering, ook die het stelsel der belastingen betreffen, hoezeer niet uitdrukkelijk door den Koning bekrachtigd.»

De heer SLOET TOT OLDHUIS vraagt wat bedoeld wordt door de uitdrukking: «gewigtige beginselen van regering?» Hij vraagt wat gewigtige beginselen zijn en wat niet.

De heer VAN RAPPARD zegt, dat al. 1 zoo moet zijn, dat ook de besluiten niet alleen buiten werking kunnen worden gesteld maar ook gewijzigd kunnen worden. De redenen, die tegen wijziging der wetten bestaan, gelden niet ten aanzien van besluiten.

De MINISTER antwoordt aan den heer Sloet, dat de instructie alleen kan baten om uitlegging te geven, maar niet omtrent de beginselen. Wat de gewigtige beginselen aangaat, zegt de minister dat die b. v. zijn: de gevolgen van het cultuurstelsel; de betrekkingen met de handel-maatschappij, maar hij kan ze allen niet opgeven. Ten aanzien van het belastingstelsel verwijst de minister naar de Staatsbladen, die tot rigtsnoer van het Indisch bestuur strekken.

De heer VAN HOËVELL zegt, dat hier gewaagd wordt van twee cathegorien: de organisatie der verschillende takken van bestuur, en de aangenomen gewigtige beginselen van regering. Z. i. is het niet noodig hier die beginselen te sanctioneren; de minister heeft het zelf gezegd, hij kan ze hier niet eens opgeven. Maar ook de organisatien behoeven hier niet bekrachtigd te worden; want volgens art. 134 blijven alle besluiten bestaan tot dat zij vervangen worden. Hij stelt dus voor al. 2 te doen vervallen.

De heer MACKAY vraagt inlichtingen omtrent de noodzakelijkheid der wettelijke bekrachtiging. In het vorig ontwerp was slechts een wenk aan den Gouv.-Gener. gegeven om die beginselen te volgen, maar nu is het de wettelijke bekrachtiging van die beginselen.

De heer THORBECKE ontwaart 1o. eenige onnaauwkeurigheid in de redactie, en wat 2o. de opmerking van den heer van Rappard betreft, erkent Spr., dat hem die opmerking van dien kant vooral, bevreemdt. Hij meende, dat de magt van den Koning gelijk moest staan met de magt van den wetgever. Als nu een kon. besluit de magt geeft om alle kon. besluiten buiten werking te stellen, dan zal dit reglement weinig waarde hebben. — Wat al. 2. aangaat: Spr. zal niet over die »gewigtige beginselen, enz. spreken, maar hij stelt deze vraag: wat is het anders dan eene overgangs-bepaling, die als het noodzakelijk was, aan het einde konde geplaatst worden. Maar het is geheel overbodig; het moet niet door deze kamer maar van koningswege aan den Gouv.-Gen. gezegd worden. Maar bovendien, dit zou toch moeten geschieden, al werd al. 2 aangenomen. Want men zal toch moeten zeggen welke organisatie, welke beginselen bekrachtigd moeten worden; en de Koning zal dus toch eene nadere verklaring moeten geven.

De heer SLOET zegt, dat het buitendien is een ingrijp in een praerogatief der kroon. De kamer zou besluiten bekrachtigen, die nog niet eens genomen zijn.

De heer THORBECKE preciseert vooraf het juist punt van geschil, waarvan eenigermate ook door den minister afgeweken is, en doet vervolgens krachtig uitkomen de overbodigheid en schadelijkheid van al. 2. In den loop zijner rede toont hij aan, dat de heer Baud meer bijzonder met de beginselen van dit wets-ontwerp vertrouwt schijnt en hij gaarne genegen is die beginselen te verdedigen.

De heer BAUD verdedigt de noodzakelijkheid van al. 2; het strekt vooral om het Indisch bestuur te waarborgen tegen de veranderingszucht aan dat bestuur eigen.

De heer THORBECKE gelooft niet, dat van deze opvatting de rede was; maar als dat de bedoeling der Regering is, dan is dit onopregt en wordt ter sluiks ingevoerd wat bij het voorstel van het ontwerp niet is voorgekomen.

De heer VAN HOËVELL zegt, dat het hem voorkomt, dat de heer Baud bij de wetgevende magt kracht gaat zoeken voor zijne beginselen, en die door deze wet wil bekrachtigd hebben. Hij noemt de voorbeelden op van den heer Baud, die hij niet als afdoende beschouwt, en zoo zij dit al zijn, dan behooren zij in eene instructie van den Gouv.-Gen. te huis.

De heeren van Nispen, Mackay, de Minister, Elout, de Kempenaer, van Hoëvell, Baud, Van Bosse en Rochussen voeren een en andermaal over dit art. nog het woord.

De laatste meent, dat er verband tusschen dit artikel en het oorspronkelijk ontwerp bestaat en tracht te betoogen, dat hier geen toeleg is om er nu iets in te brengen, wat er vroeger niet in was, en dat de Kamer hier dus niet de keuze heeft tusschen onopregtheid en dwaling.

De heer VAN AKERLAKEN betoogt dat art. 59 van het vorige ontwerp eene geheel andere strekking had dan het tegenwoordige art. 26, waarin Spr. bovenal ziet eene bekrachtiging van organisatiën en beginselen, die de Kamer niet kent; en daartoe kan hij niet besluiten. Hij vraagt evenwel of de Min. genegen zou zijn, om op nieuw het oude art. 59 op te nemen?

De beraadslaging gesloten zijnde wordt alsnu het amendement van den heer van Hoëvell met 29 tegen 25 stemmen VERWORPEN.

Voor de heiren: Godefroi, Heemskerk, Hugenholtz van der Veen, de Poorter, Reinders, van Lennep, de Man, Storm van 's Gravesande, Zijlker, Meeussen, Thorbecke, Ten Cate, van Hoëvell, Jespers, Slicher van Domburg, Beens, van Eck, Sloet, Westerhoff, Hengst, Mackaij, van Bosse, van Akerlaken en de Voorzitter.

De heer VAN NISPEN, vergeten hebbende om te teekenen op de presentielijst, vraagt alsnog te stemmen. — De VOORZITTER doet daartoe het voorstel. De heer DE MAN komt daartegen op, omdat zulks meermalen geschiedt en de handhaving van het reglement van orde noodig is. De Kamer besluit den heer van Nispen niet tot de stemming toe te laten.

Het art. zelf wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Ten gevolge van de verwerping van art. 4 stelt de Minister voor, om art. 27 betrekkelijk de Commissarissen-generaal, in te trekken. Van art. 28 wordt door den Min. de 2de alinea mede ingetrokken, welk art. aldus zonder stemming wordt aangenomen. Dit is ook het geval met artt. 29 en 30.

Ten aanzien van art. 31, dat omschrijft de gevallen, waarin de Gouverneur-Generaal verpligt is, het advies te vragen van den raad van Ned. Indie, vraagt de heer Thorbecke eenige inlichtingen, tengevolge waarvan de Min. uit lit. *a* van het art. wegneemt, de woorden »*naar aanleiding van art. 30.*» Art. 31 wordt daarna aangenomen, zoo mede de artt. 32 en 33.

Bij art. 34 merkt de heer VAN BOSSE op, dat hier gesproken wordt van *nieuwe* verordeningen, door toekomstige commissarissen-generaal uit te vaardigen, en dat derhalve die woorden uit het art. moeten worden geligt, waarin de Min. eindelijk — nadat dit Z. Exc. begrijpelijk was gemaakt — toestemt. (De heer THORBECKE verzoekt, dat de Voorzitter wat minder snel den hamer doe vallen, omdat het niet mogelijk is zoo snel te overzien, wat het artikel inhoudt. De Voorzitter stemt daarin toe.)

De artt. 34 en 35 worden aangenomen. De laatste al. van art. 36 wordt door den Minister ingetrokken; het art. wordt aangenomen.

Bij art. 37 vraagt de heer DE KEMPENAER het woord om te betoogen de verderfelijkheid van de bepaling, om den raad van Indie de magt te geven, dat deze, buiten den Gouv.-Generaal om, zou kunnen inlichtingen vragen aan ambtenaren. De Minister ziet in die bepaling geenerlei bezwaar. De heer Baud deelt het gevoelen des heeren DE KEMPENAER, vooral, omdat de raad van Indie toch al in dit reglement eene zoo groote uitbreiding van magt heeft erlangd.

Art. 37 dat de heeren Baud en de Kempenaer wenschten te zien vervallen wordt met 40 tegen 17 stemmen AANGENOMEN.

Tegen de heeren: van Rappard, van Franck, van Bosse, Godefroi, van der Veen, van Lennep, de Man, de Kempenaer, Boeije, Wintgens, Baud, Engelen, Hoffman, Elout, van Heiden Reinesten, Groen en de Voorzitter.

Art. 38 wordt zonder discussie aangenomen.

Bij art. 39 merkt de heer THORBECKE op, dat het voor de dienst, soms schadelijk zal zijn als de Gouv.-Gen. leden van den raad van Indië met bijzondere commissiën zendt, ten gevolge waarvan soms de meest gewigtige zaken zullen behandeld worden door twee leden en den vice-president. Bovendien die bevoegdheid des Gouv.-Gen. zou ook wel kunnen leiden, om die leden uit den raad tijdelijk te verwijderen, die welligt *tegen* voorstellen van den landvoogd gestemd waren. Dat kleine getal leden, waaruit de raad bestaat, wenscht Spr. uitsluitend bijeen te houden tot het vervullen van zijne gewigtige taak en wenscht derhalve, dat het art. 39 mogt kunnen vervallen.

De minister beaamt de belangrijkheid van den werkkring van den Raad van Indie; maar ook tevens de noodzakelijkheid, om leden van den raad soms in commissiën te zenden. De heer VAN NISPEN wenscht de zendingen van die leden te beperken tot Java en Madura, ook opdat de raad kunne deelnemen aan de gewigtige werkzaamheden omschreven in art. 33. De heer BAUD vereenigt zich met het gevoelen van den vorigen spreker; zoo ook de heer VAN RAPPARD. De heer VAN LENNEP beaamt de meening van den heer Thorbecke; maar gelooft niet, dat daarom het art. moet geligt worden uit de wet; want dan zou de Gouv.-Gen. de bevoegdheid hebben om *al* de leden van den Raad in Commissie te zenden.

De heer ROCHUSSEN kan zich mede vereenigen met het denkbeeld van den heer van Nispen. De Minister ziet in zoodanige beperking als verlangd wordt nu ook geen groot bezwaar, maar ziet liever het art. zoo als het is. De heer van Nispen stelt nu het amendement voor, gelijk hij het reeds in zijne rede had geformuleerd.

De heer THORBECKE wederlegt de gronden, ingebragt tegen zijn gevoelen, dat strekt om het geheele artikel te doen vervallen. Het amend. van den heer VAN NISPEN noemde Spr. een halven maatregel, waardoor het mogelijke kwaad niet gekeerd zal worden. — De heer VAN HOËVELL kan 't amend. niet ondersteunen; omdat Spr. het betreurt, dat bij dat ontwerp uitsluitend het oog is gehouden op Java, en de buitenbezittingen geheel waren uit het oog verloren. Zijn derhalve *zendingen* nuttig en noodig, dan zijn ze in de eerste plaats noodig buiten Java, namelijk naar de buitenbezittingen.

— De heer v. BOSSE deelt ten volle het gevoelen van den vorigen spr., zoo mede de heeren Dirks en Hugenholtz, welke laatste tevens zijne verwondering te kennen geeft, dat deskundige koloniale mannen dit amend. hebben ondersteund, ofschoon, voor zoo ver hem bekend was, leden van den Raad tot nu toe nooit anders zijn gezonden dan naar de buitenbezittingen. De heer de Man stelt voor om in art. 39 te plaatsen de woorden »om zeer gewigtige redenen» en gelooft daarin genoegzame waarborgen te zien tegen misbruik van magt. — De heer van Nispen verdedigt zijn amendement.

De heer DELPRAT stelt voor om achter het woord »*kan*» te plaatsen «*met toestemming van den Raad van Indië.*» Thans drie amend. in discussie zijnde, stelt de Voorzitter voor, om, wegens het vergevorderde uur de verdere discussie te verschuiven tot Maandag, 11 ure, waartoe wordt besloten.

Na dat nog eenige verslagen zijn uitgebragt is de zitting geëindigd.

Blijkens het onderzoek in de afdeelingen der Kamer van het wetsontwerp tot wijziging en verhooging van het hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1853, konden velen leden niet ontveinzen, dat dit wetsvoorstel op hen eenen onaangenamen indruk had gemaakt. De tegenwoordige zitting der Staten-Generaal is vruchtbaarder geweest in voordragten van suppletoire begrootingen dan eenige vroegere, en toch behooren zoodanige voordragten niet dan bij uitzondering voor te komen. Het wetsontwerp strekt om een aantal posten van het betrokken hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1853 te verhoogen, en die verhooging heeft op eene wijze plaats, die het vermoeden wettigt, dat welligt niet slechts de sommen, op dat onderdeel der begrooting uitgetrokken, geheel zullen worden uitgeput, maar dat het eindcijfer daarvan nog met *f* 27,500 zal worden overschreden. Die uitkomst is te ongunstiger, als men zich herinnert, dat op de begrooting van het Dep. van Fin. over 1851 eene som van *f* 275,000 en over 1852 eene som van *f* 147,000 is vrijgevallen. Een en ander heeft plaats ten aanzien der begrooting van een departement van algemeen bestuur, hetwelk aan de overige het voorbeeld behoort te geven van spaarzaam beheer, en ook wegens de contrôle, die het omtrent de uitgaven voor de onderscheidene takken van 's Lands dienst uitoefent, ten aanzien van de overschrijding der eenmaal toegestane geldsommen, dubbel behoedzaam moet zijn.

Men meende dit bezwaar te meer te moeten doen gelden, omdat men, in verband met vroegere voordragten van soortgelijken aard, de vrees niet kon onderdrukken, dat van lieverlede bij de Reg. weder neiging tot het verlaten van den weg van naauwgezette spaarzaamheid ontstaat; terwijl dan toch door den toestand van 's Rijks geldmiddelen, of ten minste door het hoog opgedreven bedrag der belastingen, het voortdurend volgen van dien weg dringend wordt aanbevolen.

Al ware de tegenwoordige voordragt geheel of grootendeels als een gevolg te beschouwen van de zuinige raming der behoeften voor het Dep. van Fin. over het dienstjaar 1853, zou daardoor de tegenwoordige voordragt nog geenszins in allen opzigte geregtvaardigd zijn. De goede beginselen van geldelijk beheer en de geest der grondwettige bepalingen daaromtrent brengen toch mede, eensdeels dat, op de algemeene Staatsbegrooting *al* de uitgaven worden gebragt, die zich bij het opmaken of vaststellen eener zoodanige begrooting laten voorzien, anderdeels, dat de betrokkene hoofden der departementen van algemeen bestuur zich, het geval van dringende noodzakelijkheid uitgezonderd, binnen de perken van begrooting blijven bewegen en, liever dan die te overschrijden, niet volstrekt onvermijdelijke uitgaven uitstellen. Men is niet overtuigd, dat deze regelen in het tegenwoordig geval steeds naauwgezet opgevolgd zijn.

Door eenige leden werd de vorm, waarin deze aanvullingswet is vervat, afgekeurd. Zij meenden, dat de Regering zich had moeten bepalen tot het voordragen eener verhooging van de begrootings-artikelen, die ontoereikend bevonden zijn, en niet door overschrijving van andere posten, waarop iets is overgeschoten, in het ontbrekende had moeten trachten te voorzien.

De meerderheid deelde echter niet in dit bezwaar. De af- en overschrijving binnen de grenzen van het hoofdstuk eener staatsbegrooting was een groot kwaad, zoolang zij bij Kon. besluit kon plaats hebben, doch dit is minder het geval nu de wetgever daarmede moet worden gemoeid.

Vrij algemeen heeft het de aandacht getrokken, dat de post voor kosten van vervolging en proceskosten meer dan verdubbeld moet worden. Men vreest daarin eene bevestiging der klagte te zien, dat de administratie der belastingen te spoedig tot het voeren van regtsgedingen tegen belastingpligtigen overgaat. De Memorie van Toelichting maakte ook

nog gewag van vervolgingskosten ten gevolge der werking van de gemeentewet (art. 165) en van de jagtwet van 1852, welke kosten, zoo als daar gezegd wordt, tot eene blijvende verhooging van dit artikel zullen noodzaken. Men verlangt omtrent de aanleiding, die de vervolgingskosten uit dezen hoofde zoo zeer doet klimmen, nader te worden ingelicht, en kan zich daarvan te minder een goed denkbeeld vormen, omdat men moeijelijk kan veronderstellen, dat in de gevallen, waar de wet met de gevangenisstraf ter vervanging van geldboete heeft bedreigd, na het toepassen dier gevangenisstraf, nog regtsvervolging of gijzeling voor de kosten zou plaats hebben.

Het zal wel naauwelijks vermelding behoeven, dat men het in al de afdeelingen als eene treurige omstandigheid heeft beschouwd, dat het reeds zoo hooge cijfer van het benoodigde voor pensioenen, ten laste van dit hoofdstuk, al weder met *f* 32,000 heeft moeten worden verhoogd. Het uitzigt op eene vermindering van het benoodigde bedrag voor pensioenen, in Mei 1852 door den toenmaligen Minister van Financien geopend, heeft zich alzoo geenszins verwezenlijkt. Men weet wel, dat de toegekende pensioenen op wettelijke bepalingen rusten, maar meent toch de vraag te mogen doen, of die wettelijke bepalingen in sommige opzigten niet wel eens te vrijgevig worden toegepast.

Algemeen heeft men zich verwonderd, dat bij eene wet als deze eene verhooging van den post voor onvoorziene uitgaven wordt voorgesteld. Er kan dan toch hier slechts sprake zijn van uitgaven, wel verre van onvoorzien, in haren aard en omvang volkomen bekend. De zaak is te zondelinger, omdat de Memorie van Toelichting de behoeften, waarvoor de verhooging van den post voor *onvoorziene* uitgaven moet strekken, zeer bepaald aangeeft. Die behoeften betreffen in de eerste plaats de schadeloosstelling bij wijze van gratificatie aan schatters van het slagtvee, die noch op pensioen, noch op wachtgeld aanspraak konden maken; in de tweede plaats kosten veroorzaakt door de uitgifte van muntbiljetten volgens de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 90). Het geldt dus hier alweder uitgaven, die zich bij het opmaken der staatsbegrooting voor 1853 reeds lieten voorzien. In allen gevalle behoorde thans, nu dat dienstjaar niet alleen ten einde geloopen maar zelfs geene vorderingen ten laste van dat dienstjaar meer toegelaten kunnen worden, deze beiderlei betalingen niet aangewezen te worden op den post voor onvoorziene uitgaven, maar de Staatsbegrooting daarvoor met twee nieuwe artikelen te worden aangevuld.

'*s Gravenhage*, 22 Julij.

Wij gelooven niet, dat, bepaaldelijk in één opzigt, de taktiek van den *Nederlander* en van het *Goudsch Kronykske de bonne geurre* is. De eerste doet bij herhaling een onbekende in zijne kolommen optreden, die zich J. B. teekent; de kolommen van het laatste zijn keer op keer gevuld met artikelen van zekeren *Severus*. De artikelen van J. B. zijn vaak in strijd met hetgeen overigens in den *Nederlander* gepubliceerd wordt; die van *Severus* — een ware razende Roland — zijn integendeel volkomen op hunne plaats in het *Kronykske*. Doch wat wordt nu èn door den *Nederlander* èn door het *Kronykske* aangevoerd, door den eersten, wanneer men zich verwonderd betoont, dat hij de verspreiding in de hand werkt van met de zijne strijdige beginselen, door het laatste, wanneer men, *à propos* van de artikelen van *Severus*, de dolhuispraat van het *Kronykske*, niet wederlegt, — met een dolleman valt niet te redeneren, — maar signaleert? Als uit een mond roepen dan beiden, de *Nederlander*, dat J. B. en het *Goudsch Kronykske* dat *Severus* niet tot hunne redactien behooren, en zij dus voor hun geschrijf niet verantwoordelijk willen zijn. En toch nemen zij beiden, schier in elk hunner Nommers, de artikelen van J. B. en van *Severus* als fonds-artikelen op! En dan zou men ze niet op rekening mogen brengen van *Nederlander* en *Kronykske!* Inderdaad, dat gaat niet aan. Wanneer gij J. B. en *Severus*, zonder voorbehoud, telkens het woord laat nemen in uwe kolommen, dan zijt gij voor hunne redeneringen aansprakelijk en, wat daartegen ook aangevoerd worde, hetgeen zij in het midden brengen, mag niet, wilt gij loyaal handelen, door u gerepudieerd worden. 't Ware, ongetwijfeld, gemakkelijk, voor elke redactie een stroopop te hebben, wien men het zeggen, waarvoor men zelf niet verantwoordelijk wilde zijn: zulke stroopoppen zijn echter bij de organen der publiciteit, die zich zelven eerbiedigen, nog niet toegelaten. (*de Tijd.*)

De heer van Rappard heeft bij de behandeling van het voorstel van den heer Groen, gezegd:

Het zal mij leed doen, zoo ik verschil van den Minister van Binnenlandsche Zaken, omdat ik dit Ministerie zoo gaarne ondersteun. Maar de zaak is van te veel gewigt, dan dat ik ten deze mijne overtuiging zou kunnen opofferen.

Alzoo de heer Rappard keurt hier «in dezen» de zaak van te veel gewigt, om zijne overtuiging op te offeren. in «andere gevallen» zal hij het gaarne doen om «dit Ministerie» te ondersteunen. (*Overijss.*)

* HH. KK. HH. Prins en Prinses Henderik, benevens de heeren, behoorende tot het gevolg van den Erf-Groot-Hertog van Saxen-Weimar-Eisenach, hebben gisteren een geruimen tijd doorgebragt in de modelzaal van het Dep. van Marine, welke zaal dan ook zeer aanbevelingswaardig is te bezigtigen, om den rijken voorraad van voorwerpen, die zich daar bevinden.

* Morgen middag zal op het Paveljoen van Z. K. H. Prins Frederik te Scheveningen een groot diner plaats hebben.

* In de residentie is aangekomen en aan het hotel *de Bellevue* afgestapt, Sir Robert Throckmorter met familie en gevolg, komende van Londen. Hij heeft zijn intrek genomen in dezelfde appartementen, welke nu laatstelijk door den Koning van Portugal zijn bewoond.

Men leest in het *Handelsblad:*

«Wij hebben gisteren met een enkel woord melding gemaakt van den vreeselijken moord, welke in de nabijheid onzer stad gepleegd is. Wij vernemen dienaangaande eenige nadere bijzonderheden, welke tot aanvulling en verbetering daarvan kunnen strekken. De misdaad is gepleegd ten huize van de groenteboer Prikwinkel, aan den Ringdijk, in de nabijheid van het regthuis, aan de Diemermeer, onder Nieuwer-Amstel ressorterende. De man des huizes was reeds vroeg in den morgen naar de markt gegaan, en zijne drie knechts waren, volgens gewoonte, reeds ten 3 ure des ochtens in het land werkzaam, terwijl de overige huisgenooten zich nog ter rust bevonden. Van dit oogenblik heeft de booswicht, die reeds vroeg op den loer moet hebben gelegen (blijkbaar uit den kuil, welke door zijn ligchaam is gemaakt in het digt bij liggende aardappelenveld, waar hij zich schuil heeft gehouden) tot het volbrengen zijner euveldaad gebruik gemaakt. De ongelukkige nog in leven zijnde slagtoffers hebben nog weinig of geene mededeeling nopens het voorgevallene kunnen doen, doch de zaak heeft zich waarschijnlijk aldus toegedragen: Op het geklop van den booswicht heeft de meid open gedaan, die dadelijk met een bijlslag voor het hoofd en op de hersenpan werd getroffen en bewusteloos nederzeeg. Vervolgens de woning binnendringende, heeft de onverlaat met hetzelfde werktuig de vrouw, die in zwangeren toestand verkeerde, benevens de drie kinderen, slagen op het hoofd toegebragt, welke hen zieltogend deden nederstorten. Uit een kabinet, waarin de boer zijn geld bewaarde, heeft hij toen eene som van *f* 5- à 600 ontvreemd, terwijl uit eene der kisten van de knechts insgelijks eenig geld is weggenomen. Dit bewijst, dat de misdadiger een bekende is geweest, daar dit de eenige van de drie aanwezige kisten was, welke geld bevatte. Een vreeselijk gezigt leverde de nog kort te voren zoo vreedzame woning op, toen men dezelve binnendrong. Het was een akelig bloedbad, dat een ieder met ontzetting vervulde. De burgemeester van Nieuwer-Amstel, die zoo, spoedig mogelijk, op de plaats des onheils tegenwoordig was en alle noodige maatregelen nam, bevond, dat een der kinderen reeds was overleden. Het tweede bezweek insgelijks onder het vervoer, terwijl het derde kind nog in leven is. De toestand der meid, die vreeselijk aan het hoofd is getroffen, boezemt ernstige bezorgdheid in; en zoo even vernemen wij, dat de vrouw des huizes in het gasthuis aan de bekomene wonden is bezweken. Het werktuig dat tot de volvoering der misdaad gediend heeft, werd in de woning teruggevonden. De wanhoop van den man en vader, die kort te voren zijne lievelingen gezond en wel verliet en ze op zoo vreeselijke wijze moest missen, laat zich eer denken dan beschrijven. De vermoedelijke dader van het snoode feit is, voor zoo ver wij weten, nog niet in hechtenis genomen.»

Particuliere berigten uit Amsterdam voegen hierbij het volgende:

Heden morgen is alhier op een kar, geboeid en onder escorte der marechaussée van Sloten een persoon gevankelijk binnen gebragt. Deze arrestatie zou naar men zegt, in een naauw verband staan met den moord op den Ootenwalerweg gepleegd. Toen men zich in het drooggemaakte gedeelte van het Haarlemmermeer van dien persoon wilde meester maken, heeft hij getracht te vlugten; een der marechaussées loste een schot en wondde hem, ten gevolge waarvan men er in is mogen slagen hem te arresteren. Deze persoon moet, zooals men er bijvoegt, vroeger als knecht hebben gediend bij den boer Prikwinkel bij wien de moord gepleegd is.

Uit de Nederlandsche Kolonie Sheboygan, wordt, dd. 27 Junij, aan de Groninger Ct. het volgende geschreven:

Nimmer was de aankomst van landverhuizers (Duitschers, Hollanders en Noorwegers) en de passage van reizigers naar het westelijke deel van onzen Staat talrijker, dan in de jongste zes weken. De stoombooten brengen iederen avond honderden menschen aan, die onze logementen opvullen, en den volgenden morgen in vier à zes met vier paarden bespannen diligences of private vervoermiddelen naar het westen of naar de binnendeelen dezer county snellen, om zich een hun passend stuk lands uit te kiezen. De aanvragen naar land, en voornamelijk naar reeds gecultiveerde bouwhoeven, is zoo groot, dat de landprijzen beduidend gestegen zijn, en ook veel door boeren bewoond land in de markt komt. Reeds heeft menige vlijtige landbouwer, die in weinige jaren uit de wildernis eene heerlijke hofstede herschapen had, voor een goeden prijs zijn eigendom verkocht, om zich elders door zijne gewonnen ervaring uit een wild stuk land dra eene bloeijende woonstede te herscheppen. Nog kunnen duizende familiën zich in onze vruchtbare en gezonde county eene woonstede met weinige middelen grondvesten — en deze zullen zich niet lang doen wachten.

Men verneemt, dat de zaak van den onderwijzer te Veld Driel, prov. Gelderland, die door den R. C. pastoor ontslagen was en in zijne betrekking gehandhaafd werd door Ged. Staten van die provincie, thans door tusschenkomst van den aartsbisschop van Utrecht geschikt is. De onderwijzer zal volledige schadevergoeding en eene geheel nieuwe school bekomen; en eene andere woning zal door hem betrokken worden. (*H.*)

Van wege het Min. van Oorlog is dezer dagen aan alle militaire officieren eene inteekening-lijst gezonden, om bijdragen te willen leveren tot het oprigten ee[illegible] sterrewacht te Leijden.

* Eene tentoonstelling van ongeveer 200 ku[illegible] bestemd ter verloting, is dezer dagen geopend [illegible] der maatschappij *Arti et Amicitiae* te Amster[illegible]

Deze verzameling, door de kunstschilders bije[illegible] tot een weldadig doel, de verzorging eener we[illegible] onmondige kinderen van wijlen een verdienstelij[illegible] broeder, munt uit door tal van fraaije bijdragen[illegible] wijl een druk bezoek aan deze tentoonstelling [illegible] valt, blijkt het tevens uit de plaatsing der loten, [illegible] het publiek de middelen toejuicht, zoowel als [illegible] Ter bevordering dezer menschlievende onderneming [illegible] wij hier nog bijvoegen, dat te dezer stede bij den [illegible] handelaar V. van Gogh de gelegenheid tot deelne[illegible] geopend, en dat de aldaar voorhanden zijnde lijsten [illegible] zijn vereerd door de inteekeningen van wege de [illegible] Vorstelijke familie en van onderscheidene ing[illegible] dezer stad.

(§ |) **Voorst**, 21 Julij. Naar wij verneme[illegible] ook eenige voorname ingezetenen van Voorst, [illegible] Twello zich tot Z. M. wenden, om de voorgeno[illegible] kwartiering te voorkomen meende, dat die, in volle[illegible] alleen ter uitvoering van eenige manoeuvres, m[illegible] met de wet op de inkwartiering te rijmen is. Het [illegible] waarop deze manoeuvres van 15 Aug. tot 20 Se[illegible] zullen plaats hebben, is gelegen aan den straatw[illegible] hier op Apeldoorn en behoort voor het grootste [illegible] aan de heer Schimmelpenninck v. d. Oije. Eene [illegible] arbeiders zijn er tegen een hoog dagloon, ijverig [illegible] kuilen te dempen en de hoogten te slechten, [illegible] aanvankelijk door het regenachtige weder bem[illegible] werd.

— Even als het vorig jaar is het gras, hier e[illegible] op stam duur verkocht, geldende het hooi, naar k[illegible] van *f* 10 tot *f* 15 de 1000 halve ned. ponden. De [illegible] oogst is begonnen en belooft veel. Rogge en tarwe [illegible] mede een ruimen oogst. Boekweit, haver en erw[illegible] goed. De paardeboonen worden overal door de zoog[illegible] luis bedorven. De aardappelen, die tot heden aller[illegible] gestaan hebben, worden plotseling algemeen en [illegible] de eerste maal door de gevreesde ziekte aange[illegible] kelijk zal de oogst desnietemin ruim zijn, daar [illegible] dert lang ondervonden heeft, dat vroeg uitpoten [illegible] veel bijdraagt.

Groningen, 20 Julij. Naar ons wordt ve[illegible] zal de 28ste Augustus dit jaar weder plegtig wo[illegible] vierd, waartoe door den raad der gemeente Groning[illegible] aanzienlijke som uit de stadskas zal worden vers[illegible] dienste der commissie, die het feest van dezen [illegible] stad en de provincie hoogst gewigtigen gedenkdag [illegible] lijk met veel opoffering van tijd en moeite re[illegible] alleen zal er dan eene luisterrijke *harddraveri*[illegible] hebben, maar ook andere volksvermakelijkheden [illegible] viteiten zullen dien vreugdevollen dag opluisteren.

Prijs-Courant der Effecte[illegible]

AMSTERDAM, 22 Julij 1854

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{1}{8}$ $\frac{7}{16}$ $\frac{7}{16}$			
Dito Certificat. .	3	$70\frac{7}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	10[illegible]
Dito Dito . .	4	$88\frac{7}{8}$ $9\frac{7}{8}$ 9	Dito 1828/1829	5	99[illegible]
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$87\frac{1}{4}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	77[illegible]
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$18\frac{3}{4}$ $\frac{3}{16}$	Obligatiën . . .	4	66[illegible]
Dito Buitenl. .	3				
D° Binnenl. $^{o}/m$.	3	$33\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.			Metalliek . . .	5	68[illegible]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	78[illegible]
Portugal.			Dito letter B. .	5	73[illegible]
Londen nieuwe.	5	$35\frac{3}{4}$ $\frac{13}{16}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	3[illegible]
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	32[illegible]

Mexic., te Lond. 3 pct. $23\frac{15}{16}$, dito Onb. 23[illegible] Uitg. 1 pct. $10\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$.

Over het geheel verdienen handel en variatie heden [illegible] nenl. noch buitenl. effecten eenige vermelding, de ne[illegible] markt was eerder gunstig dan flaauw.

FRANKFORT, Vrijdag 21 Julij. 5 pct. Meta[illegible] Spanje binn. 3 pct. $33\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $18\frac{5}{16}$.

LONDEN, Vrijdag 21 Julij. Consols op t. 92[illegible] Mexico N. 3 pct. $24\frac{1}{2}$, $24\frac{5}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 67; [illegible] Gren. Uitg. $6\frac{1}{4}$, $6\frac{3}{8}$; Sardinie 5 pct. 85; Spanje [illegible] $18\frac{7}{8}$; dito 3 pct. buit. 37; dito Certificaten 4; [illegible] sive $3\frac{7}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 82; dito 5 pct. 97; Holl. [illegible] dito $2\frac{1}{2}$ pct. 60.

PARIJS, Vrijdag 21 Julij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 97.50[illegible] pct. 70.50; Sp. binn. 3 pct. $32\frac{3}{4}$.

WEENEN, Vrijdag 21 Julij. N. Metall. $83\frac{1}{4}$; [illegible] 1252; Goud 29; Wissel Londen 12.02; dito [illegible] Zilver 23.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra[illegible]